

Punkt 12.

Godkendelse - Sagsbehandling ved vurdering af samliv

2015-016722

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Familie- og Socialudvalget og Beskæftigelsesudvalget godkender

- At forvaltningen afventer KL's udmelding i forhold til udbetaling i ankede sager
- At Socialsekretariatets konsulent foretager vurdering i de sager, hvor borgere henvender sig om genoptagelse af samlivssager, med henblik på genvurdering

Beslutning:

Udgik.

Forvaltningen oplyste, at sagen fejlagtigt er sat på Beskæftigelsesudvalgets dagsorden, idet området ligger indenfor Familie- og Socialudvalgets ansvarsområde.

I øvrigt henvises til pkt. 13.1 i referatet.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

Per Clausen har den 11. marts 2015 kontaktet direktør og rådmand i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen med et forslag om, at samtlige sager vedrørende gensidig forsørgelsespligt gennemgås med henblik på at kontrollere sagsbehandlingen. Per Clausen retter henvendelse, idet han siden sidste svarbrev fra forvaltningen, dateret den 2. marts 2015 har fået kendskab til mindst én sag mere, hvor kun en af partnerne er blevet partshørt forud for afgørelse om samliv.

Nærværende indstilling indeholder endvidere en orientering om aktuel status i forbindelse med, at Ankestyrelsen i en række sager fra forskellige kommuner har truffet afgørelse om, at kommunernes afgørelser vedrørende samliv er ugyldige.

Til sidst opridses mulige handletiltag som konsekvens af sagsbeskrivelsen.

Aalborg Kommunes sagsbehandling ved vurdering af samliv

I det tidligere svarbrev til Per Clausen har forvaltningen oplyst, at siden Kontanthjælpsreformens ikrafttræden, har sagsbehandlingsproceduren i Socialcentrene været den, at både ydelsesmodtager og sambo partshøres forud for afgørelse om samliv. Den efterfølgende afgørelse sendes også til begge parter. Rådgiverne har således modtaget korrekt vejledning i, hvordan sagsbehandlingen skal foregå i forbindelse med partshøring og afgørelse om samliv. Forvaltningen kan dog ikke afvise, at der kan ske menneskelige fejl i sagsbehandlingen, som det også er beskrevet i tidligere svarbrev.

Siden besvarelsen til Per Clausen har Aalborg Kommune modtaget en afgørelse fra Ankestyrelsen, hvor Ankestyrelsen anser Aalborg Kommunes afgørelse fra den 11. februar 2014 som værende ugyldig.

Denne sag handler ikke om manglende partshøring. Sagen handler derimod om, at Ankestyrelsen vurderer, at Aalborg Kommune ikke har foretaget en tilstrækkelig undersøgelse af de objektive betingelser før at kommunen foretager en vurdering af, om borgerne har et samliv af ægteskabslignende karakter. Kommunen skulle således have undersøgt, om ydelsesmodtager og sambo har fælles barn, om de er/har været registreret hos ATP som samlevende og om de tidligere har været gift med hinanden før borgerne underskrev en samlivserklæring.

I den aktuelle sag vedkender ydelsesmodtager og sambo sig som samlevende. De har klaget alene af den grund, at de mener, at gensidig forsørgelsespligt strider imod Grundloven.

Forvaltningen er uenig i Ankestyrelsens afgørelse om ugyldighed, idet vi vurderer, at den begåede sagsbehandlingsfejl ikke kan karakteriseres som retlig mangel, der kan begrunde ugyldighed og ophævelse. Derfor har Juridisk Kontor og Socialsekretariatet anmodet Ankestyrelsen om at genoptage den konkrete afgørelse. For uddybning for anmodning om genoptagelse, henvises til "Remonstration, Ankestyrelsen", som er vedlagt som bilag. Det skal i den forbindelse nævnes, at Aarhus Kommune også har anmodet Ankestyrelsen om at genoptage en tilsvarende sag.

Aktuel status i forbindelse med Ankestyrelsens afgørelser om ugyldighed

Ankestyrelsen har i de sidste par uger truffet afgørelser i en række sager fra forskellige kommuner om samliv. Afgørelserne lyder på ugyldighed og samtidig ophævelse af kommunernes afgørelser. Der kan i disse sager først pålægges gensidig forsørgelsespligt, når der er truffet ny afgørelse.

Aalborg Kommune er bekendt med, at Ankestyrelsen både har truffet afgørelse om ugyldighed på grund af manglende partshøring og på grund af utilstrækkelig undersøgelse af de objektive betingelser forud for vurdering af samliv af ægteskabslignende karakter.

KL har som konsekvens af Ankestyrelsens afgørelser om ugyldighed meldt ud til kommunerne, at de snarest vil komme med en vurdering af, hvordan de vurderer begrebet "ugyldighed". Konkret vil KL komme med en udmelding på, hvorvidt kommunerne som følge af Ankestyrelsens afgørelser er forpligtet til at efterbetale eventuelle ydelser. KL anbefaler kommunerne ikke at efterbetale en eventuel ydelse før KL har afsluttet undersøgelsen og har meldt resultatet ud. Aalborg Kommune afventer denne udmelding.

Aalborg Kommune v. Socialafdelingen er i løbende dialog med både andre kommuner og med KL omkring afgørelserne fra Ankestyrelsen. Derved er vi blevet klar over indholdet i de øvrige afgørelser fra Ankestyrelsen. KL er ligeledes informeret om den afgørelse, som Aalborg Kommune har modtaget fra Ankestyrelsen. I medierne fremstår Ankestyrelsens udtalelser ikke entydigt i forhold til, hvordan de fortolker "ugyldighed". Det har ikke været muligt at få udtalelserne bekræftet fra Ankestyrelsen.

Den 17. april 2015 er beskæftigelsesministeren kaldt i åbent samråd om kommunernes afgørelser i sager om gensidig forsørgelsespligt for samlevende kontanthjælpsmodtagere.

Aalborg Kommune har 838 samlevende par¹, hvoraf en eller begge modtager kontanthjælp eller uddannelseshjælp og dermed er omfattet af den gensidige forsørgelsespligt. Det bemærkes, at ikke alle par er økonomisk berørt af den gensidige forsørgelsespligt, idet der er en del borgere, hvor begge modtager kontant-/uddannelseshjælp og dermed ikke får reduceret deres ydelse.

Det er ikke muligt for Aalborg Kommune at opgøre antallet af sager, hvor der eventuelt er sket sagsbehandlingsfejl i forhold til manglende partshøring til sambo forud for afgørelse om samliv. Dette skyldes, at eventuelle fejl er sket på enkeltstagesniveau.

Med hensyn til, at borgere har underskrevet samlivserklæring forud for belysning af en række objektive betingelser², har denne procedure været gældende fra reformens ikrafttræden og frem til ny procedure som en konsekvens af principafgørelsen fra august 2014. Det bemærkes, at en række andre kommuner har haft en lignende procedure. Som tidligere beskrevet, er forvaltningen umiddelbart ikke enige med Ankestyrelsen i, at tidligere sagsbehandlingsprocedure kan føre til, at en afgørelse er ugyldig og ophæves.

Aktuel orienteringsskrivelse fra STAR

Den 2. marts 2015 udsendte STAR en ny orienteringsskrivelse om reglerne om samlivsvurdering i forbindelse med samliv. Heri beskrives blandt andet en procedure, som ikke har været problematiseret i Ankestyrelsens hidtidige afgørelser og som ikke indgår i forvaltningens nye procedure. Det handler om partshøring af sambo *efter* at pågældende har tilkendegivet at have et samliv af ægteskabslignende karakter. Dette er sket via underskrift på et fremsendt oplysningskema om samliv.

På baggrund af denne fornyeligt udsendte orienteringsskrivelse fra STAR, vil Aalborg Kommune tilrette den aktuelle procedure, således at den fremadrettet også svarer til STARs udmelding.

Konsekvens og mulige handlinger

Med baggrund i ovenstående beskrivelse, vurderer forvaltningen på det foreliggende grundlag, at der ikke er grundlag for at gennemgå samtlige sager vedrørende gensidig forsørgelsespligt med henblik på at kontrollere sagsbehandlingen.

I stedet vil forvaltningen afvente udmeldingen fra KL samt Ankestyrelsens svar på anmodning om genoptagelse af den konkrete sag, før at der træffes nogen endelig afgørelse. En gennemgang af samtlige sager er en stor opgave og vil være særdeles ressourcekrævende for hele Socialafdelingen. Samtidig vurderes det med baggrund i de mange uklarheder, at det på nuværende tidspunkt ikke vil være muligt at fastslå korrekt sagsbehandling.

Som en konsekvens af medieomtale af Ankestyrelsens afgørelser om samliv samt andre kommuners håndtering heraf, har Aalborg Kommune på nuværende tidspunkt modtaget omkring 15 henvendelser fra borgere, som ønsker at få genoptaget deres sag vedrørende samliv. Klagefristen i disse sager er overskredet. I det tidligere brev fremgår det, at såfremt borgere retter henvendelse, vil forvaltningen undersøge de konkrete sager. Socialafdelingen foreslår, at Socialsekretariatets konsulent på området vurderer disse med henblik på, om der er grundlag for at genoptage sagen eller om sagen skal videresendes til Ankestyrelsen med et notat om, at klagefristen er overskredet. Selve sagsbehandlingen vil i så fald fortsat varetages af Social-

¹ Opgjort den 20. februar 2015.

² Dvs. de tre objektive betingelser, der fremgår af Aktivlovens § 2b, stk. 2 (fælles barn, registreret hos ATP som samlevende og om borgerne tidligere har været gift med hinanden).

centrenes rådgivere. Denne handling vil betyde, at Socialsekretariatet i en periode vil skulle afsætte ressourcer hertil.

Bilag:

KL vedr. Ankestyrelsens afgørelser i sager om gensidig forsørgelsespligt